

Jaarstukken 2016

gemeente
gouda

liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat er onvoldoende geldmiddelen zijn om aan directe verplichtingen te voldoen. Het saldo- en liquiditeiten beheer wordt ondersteund door een liquiditeitsplanning met een horizon van ongeveer 2 jaar. Deze wordt permanent onderhouden op basis van de meest actuele informatie. Op grond hiervan worden financieringsbeslissingen op korte termijn genomen. Zoals het aantrekken van kasgeld (kortstondige leningen met een looptijd tot 1 jaar) of het uitzetten van tijdelijk overtollige middelen in termijndeposito's. Door deze goede planning kan geld zo profijtelijk mogelijk worden aangetrokken of uitgezet.

Om het liquiditeitstekort in 2016 op te vangen is in december 2016 één langlopende geldlening van € 8 miljoen opgenomen, waarvan het renteniveau al in 2015 was overeengekomen.

Voor de kortlopende financieringsbehoefte zijn diverse kasgeldleningen met korte looptijden van gemiddeld een maand afgesloten. Op 31 december 2016 stond er € 7 miljoen opgenomen kasgeld in de boeken.

4.4.5 Leningenportefeuille

In 2016 heeft het college actief gestuurd op het reduceren van de omvang van de leningenportefeuille, waarbij een plafond van € 350 miljoen is afgesproken. In de jaarrekening 2016 is voor het eerst een trendbreuk zichtbaar. De schuldpositie daalde met € 27,9 miljoen tot € 297,4 miljoen.

De VNG heeft normen afgegeven voor een aanvaardbare omvang van de schuldpositie ('netto schuldquote'), die weliswaar geen status van wet- en regelgeving kennen, maar die landelijk wel aanvaard is en gebruikt wordt. Over 2016 had de gemeente Gouda een schuldquote van > 90% wat door de VNG wordt getypeerd als 'hoog', omdat er weinig leencapaciteit resteert om onverwachte tegenvallers op te vangen. De schuldquote vormt onderdeel van de kengetallen, zoals weergegeven in paragraaf 4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

opgenomen gelden (o/g)

Onderstaand een overzicht van de mutaties in de leningenportefeuille opgenomen gelden (o/g). Uit de tabel kan ook de gemiddelde rentevoet van het lange vreemd vermogen worden afgeleid. De dalende tendens wordt veroorzaakt door de lage rentes waartegen de gemeente de(her-)financieringsmiddelen heeft kunnen aantrekken.

Opgenomen gelden (o/g) in 2016

Bedragen * € 1.000	Begroting 2016	Realisatie 2016	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2016	325.328	325.328	3,79%
Nieuwe aangetrokken leningen	35.000	8.000	1,62%
Contractuele aflossingen	35.931	35.931	3,26%
Stand per 31 december 2016	324.397	297.397	3,67%

In 2016 is € 27 miljoen minder aan langlopende geldleningen opgenomen dan begroot. Achterblijvende en doorgeschoven investeringen en het positief rekeningsresultaat 2015 zijn de voornaamste oorzaken van deze afwijking.

Per 31 december 2016 bedroeg de kortlopende schuld (kasgeldlening) € 7 miljoen.

In 2016 is het totaal van de opgenomen kortlopende- en langlopende geldleningen met € 25,9 miljoen gedaald van € 330,3 miljoen (stand 1 januari) naar € 304,4 miljoen (stand 31 december).

In het treasurystatuut is vastgelegd dat de gemeente Gouda streeft naar de aanschaf en het gebruik van duurzame financiële producten en de samenwerking met duurzame, financiële instellingen. De in 2016 gesloten kortlopende- en langlopende geldleningen zijn afgesloten bij BNG Bank (19 leningen) en Triodosbank (1 lening), waarmee aan de gestelde duurzaamheidsvoorwaarden is voldaan:

- BNG Bank wordt gekwalificeerd als een duurzame financiële instelling, wat blijkt uit het actieve beleid van de bank op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Dit is bevestigd door een toonaangevend ratingbureau op het gebied van duurzaamheid: Oekom Research. Als sterke punten ziet Oekom onder meer het sterke maatschappelijke karakter van de leningenportefeuille en de initiatieven op het gebied van financiering van duurzame investeringen. Ook op het gebied van corporate governance en personeelsbeleid scoort de bank volgens Oekom Research goed.
- Triodosbank staat algemeen bekend als een van de meest duurzame banken van Nederland.

uitgezette gelden (u/g)

De onderstaande tabel toont de ontwikkelingen in de omvang van de uitgezette gelden van de gemeente Gouda (verstrekke geldleningen) en toont de invloed daarvan op de ontvangen gemiddelde rente.

Uitgezette gelden (u/g) in 2016

Bedragen * € 1.000	Begroting 2016	Realisatie 2016	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2016	21.685	20.846	1,24%
Nieuwe leningen	2.915	17.976	1,71%
Contractuele aflossingen	2.765	5.649	3,36%
Afwaardering belegging in obligaties	0	926	
Stand per 31 december 2016	21.835	32.247	1,13%

De toename van € 11,4 miljoen wordt veroorzaakt door:

- Toename financieringsarrangement Westergouwe (€ 2,8 miljoen);
- Uitzetting bij Agentschap ministerie van Financiën in relatie tot de Regeling schatkistbankieren (€ 10 miljoen);
- Reguliere aflossingen (€ 0,5 miljoen);
- Afwaardering belegging in obligaties (€ 0,9 miljoen).

Per 31 december 2016 bedroegen de langlopende uitgezette gelden € 8,7 miljoen en de kortlopende uitgezette gelden (kasgeldlening en uitzetting bij het Agentschap) € 23,5 miljoen.

4.5 Bedrijfsvoering

4.5.1 Inleiding

De bedrijfsvoering heeft als doel het zo optimaal mogelijk ondersteunen en uitvoeren van de programma's. In de praktijk moet dit tot uiting komen in het goed bedienen van de klanten van onze gemeente (inwoners, ondernemers en bezoekers), interne en externe processen efficiënt te laten verlopen en zorgvuldige besluitvorming te garanderen.

4.5.2 Organisatieontwikkeling

Toekomstvisie Gouda 2020

In 2016 is verder gewerkt aan de toekomstvisie Gouda 2020, het schetsen van een toekomstbeeld van de gemeentelijke organisatie. De visie benoemt drie kernwaarden voor medewerkers: voor en met de stad, wendbaar en de goede dingen doen. Concreet heeft dit in 2016 geleid tot een opstart van 3 zogenaamde 'proeftuinen', namelijk op het gebied van 'jongeren', 'integratie' en 'preventie woninginbraken'. Ambtenaren en burgers werken samen aan inventieve voorstellen en aan concrete resultaten. Verder is in 2016 vorm en inhoud gegeven aan de Gouda Academie met als doel om medewerkers van de gemeente Gouda zich blijvend te laten ontwikkelen.

Bezuinigingen organisatie

Vanuit het Coalitieakkoord is een taakstelling van € 1,75 miljoen opgelegd op loonkosten en € 0,5 miljoen op de bedrijfsvoering; dit dient in 2018 volledig te zijn gerealiseerd. Per 31 december 2016 is € 1,36 miljoen gerealiseerd. Voor het resterende deel zijn voor 2017 en 2018 concrete maatregelen benoemd. Daarmee ligt deze bezuinigingsoperatie op schema.

Voorkomen van bezwaarschriften en formele procedures

Tot 2014 ontving de gemeente jaarlijks ongeveer 400 bezwaarschriften. In 2014 en 2015 zijn ruim 500 bezwaarschriften ontvangen, waarvan 400 afkomstig uit het sociaal domein. Het beeld over 2016 laat weer een daling zien: er zijn 426 bezwaarschriften binnengekomen en daarmee is de doelstelling om het aantal bezwaren ten opzichte van 2015 met 15% te verminderen ruimschoots gehaald. De daling is onder meer te danken aan een verbeterd persoonlijk contact met cliënten bij de voorbereiding van besluiten en ook aan de inspanningen van de zorgmarinier. Zo'n 40% van de bezwaren is in 2016 informeel afgehandeld. Dat is iets minder dan de beoogde 50%. Vorig jaar vond wel vaker dan voorheen een zogeheten heroverweging plaats. Daarbij worden besluiten ten gunste van de bezwaarmaker herzien vóór de daadwerkelijke behandeling - formeel of informeel- van het bezwaarschrift aanvangt.

4.5.3 Personeel

Arbo en verzuim

In de primaire begroting Gouda is uitgegaan van een bepaald kostenniveau voor de uitvoering van de BWT-taken. In overleg met de omgevingsdienst zijn in het jaarprogramma BWT 2016 zijn afspraken gemaakt over producten en hoeveelheden en prijzen, dit op basis van de verwachting bouwaanvragen en legesopbrengsten. De verschillen op kosten- en batenniveau zijn bij de viermaandsrapportage budgetneutraal verwerkt. Deze werkwijze geldt ook voor 2017.

Formatie en bezetting

	31 december 2015	31 december 2016
Bezetting in FTE	415	424
Medewerkers	469	475
Aantal gedetacheerden	10	9
Totaal aantal medewerkers	479	484
Deeltijdpercentage	87%	88%
Loonkosten	€ 31.500.000	€ 32.800.000

Bezetting

In 2016 bedroeg het instroompercentage 7,8% en het uitstroompercentage 6,3%. Het aantal medewerkers dat op 31 december 2016 in dienst was is 475. In 2016 is besloten om structurele inhuur waar mogelijk te vervangen door eigen personeel. Dit besluit heeft met name binnen de afdelingen Werk en Participatie, Zorg en Welzijn en Projecten Openbare Ruimte voor een toename van het aantal medewerkers gezorgd waardoor de bezetting iets is toegenomen. Eind 2016 waren 9 medewerkers gedetacheerd bij zelfstandige onderdelen, zoals Halt, BSGR en REKAM. In 2016 heeft de gemeente Gouda 30 stages en leerwerkplekken aangeboden.

Loonkosten

De loonkosten zijn in 2016 uitgekomen op € 32.800.000. Dit is € 1.300.000 hoger dan in 2015. De stijging van de loonkosten kan grotendeels verklaard worden uit de stijging van de cao-lonen van 3% per 1 januari 2016 en uit een eenmalige vervroegde uitgaaf voor het tot eind 2016 opgebouwde vakantiegeld. Door invoering van het individueel keuzebudget voor medewerkers in 2017 moest het reeds opgebouwde vakantiegeld over 2016 al in 2016 uitbetaald worden. De loonkosten over 2016 blijven binnen het begrote bedrag.